

RP 53/2009 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om temporär ändring av lagen om skatteredovisning och inkomstskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att både lagen om skatteredovisning och inkomstskattelagen ändras temporärt. Kommunernas andel av intäkterna av samfundsskatten höjs med 10 procentenheter från 22,03 procent till 32,03 procent, församlingarnas andel höjs med 0,8 procentenhet från 1,75 procent till 2,55 pro-

cent och statens utdelning sänks i motsvarande grad från 76,22 procent till 65,42 procent i fråga om redovisningen av samfundsskatt för skatteåren 2009—2011.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt och ska gälla till och med den 31 december 2011.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

1.1 Nuläge

Inkomsterna av samfundsskatten fördelas mellan skattetagarna i enlighet med den utdelning som anges i lagen om skatteredovisning (532/1998). Enligt lagens 12 § 1 mom. fördelas samfundsskatten så att statens utdel-

ning är 76,22 procent, kommunernas utdelning 22,03 procent och församlingarnas utdelning 1,75 procent.

Kommunernas utdelning har legat på samma nivå sedan 2005 och församlingarnas sedan 2007. Intäkterna av samfundsskatten samt kommunernas och församlingarnas andel av intäkterna av samfundsskatten har de senaste åren varit följande:

Intäkter av samfundsskatten, mn euro

År	Debiterad skatt	Förändrings-% från föregående år	Kommunernas andel av debiteringen	Samfundsskattens andel av kommunernas skatteinkomster, %	Församlingarnas andel av debitering
2005	5 251	0,83	1 157	8,15	102
2006	5 965	13,60	1 314	8,23	116
2007	7 164	20,10	1 578	9,05	125
2008*	5 650	-21,13	1 245	8,75	99
2009*	3 775	-33,19	832	4,68	66
2010*	3 800	0,66	837	4,74	67
2011*	4 200	10,53	925	5,15	74

Intäktskalkylerna för 2008—2011 baserar sig på en prognos över den allmänna ekonomiska utvecklingen och företagens ekonomiska utveckling vid tidpunkten för överlämnandet av denna proposition och ska änd-

ras senare i takt med att prognoserna förändras.

Den enskilda kommunens och församlingens andel av samfundsskatten bestäms enligt 13 § lagen om skatteredovisning. Kommu-

nens utdelning är medelvärdet av den utdelning som beräknats på basis av uppgifterna i de två senast verkställda beskattningarna. Kommunens utdelning är en relativ andel av summan av den för företagsverksamhetsposten och skogsposten i förhållande till summan av motsvarande tal för alla kommuner. Den evangelisk-lutherska församlingens utdelning bestäms till hälften på samma sätt som kommunens utdelning och till hälften enligt förhållandet mellan folkmängden i den kommun som motsvarar församlingen.

Världsekonomin är inne i en djup recession. Den instabilitet som har pågått i ett drygt år på de internationella finansmarknaderna förvärrades till en kris hösten 2008, och dess verkningar spreds snabbt över världen. Tillväxten i den inhemska nationalprodukten mattades snabbt av i slutet av år 2008, då priset på finansiering steg och efterfrågan på bostadsmarknaden minskade, vilket försämrade situationen på byggmarknaden. De negativa effekterna förstärktes av att läget på exportmarknaden försämrades snabbt och i betydande utsträckning. Förändringen i slutet av år 2008 var markant, och den ledde till att utgångspunkten för det nya året var dålig. Det uppskattas, att totalproduktionen minskar med 5 procent år 2009, även om stimulansåtgärderna i budgetpropositionerna gör svackan i ekonomin mindre och hejdar ökningen av arbetslösheten. Det beräknas att totalproduktionen år 2010 kommer att fortsätta minska när den ökade arbetslösheten ytterligare försvagar den inhemska efterfrågan, och inte heller exporten ännu förväntas öka. Finland är ett land som är beroende av den internationella ekonomiska utvecklingen och därför återhämtar sig den finska ekonomin i takt med att exportefterfrågan återgår till det normala, vilket beräknas ske tämligen långsamt.

Den offentliga ekonomins finansiella ställning var ännu stark under en del av år 2008. Den kännbara konjunktursvängningen och statens kraftiga stimulansåtgärder minskar dock överskottet snabbt. Statens finansiella ställning börjar i år uppvisa underskott för första gången under detta decennium. När kommunsektorns underskott ökar samtidigt som socialskyddsfondernas överskott minskar, börjar de offentliga samfundens finansi-

ella ställning visa underskott redan år 2009. År 2010 när minskningen av den totala produktionen fortsätter, beräknas också underskottet öka ytterligare.

År 2009 uppskattas kommunernas skatteintäkter minska med ca 5 procent jämfört med nivån år 2008. Det uppskattas att också församlingarnas skatteintäkter minskas. Den kraftiga minskningen av skatteintäkterna beror huvudsakligen på att intäkterna av den konjunkturkänsliga samfundsskatten har rasat. Det beräknas att kommunalekonomin år 2009 kommer att försämrans avsevärt och att det inom kommunalekonomin kommer att uppstå ett stort underskott om utvecklingen av inkomsterna och utgifterna åren 2009 och 2010 realiserar enligt den kalkyl som gjorts med utgångspunkt i det aktuella läget. Från och med 2011 beräknas skatteintäkterna öka något.

1.2 Föreslagna ändringar

För att balansera kommunernas ekonomi föreslås att utdelningen till kommunerna av samfundsskatten temporärt ska höjas med 10 procentenheter från 22,03 procent till 32,03 procent skatteåren 2009—2011. För att balansera församlingarnas ekonomi föreslås att utdelningen till församlingar av samfundsskatten temporärt ska höjas med 0,8 procentenhet från 1,75 till 2,55 procent skatteår 2009—2011. Utdelningen till staten sänks i motsvarande grad från 76,22 procent till 65,42 procent.

I 12 § 2 mom. i lagen om skatteredovisning bestäms om de skatter som avses i 21 och 22 § i inkomstskattelagen (1535/1992) och som ska läggas till de samfundsskatter som tillfaller kommunerna och församlingarna. Det föreslås att ändringar som motsvarar ändringarna av utdelningen görs i fråga om dessa andelar. Skatterna från de samfund som är skyldiga att betala skatt endast till kommunerna och församlingarna fördelas därmed så att kommunernas andel är 92,6258 procent och församlingarnas andel 7,3742 procent.

I 124 § 3 mom. i inkomstskattelagen bestäms om inkomstskatteprocenten för den inkomst som delvis skattefria samfund, vägslag och allmännyttiga samfund har erhållit från

en fastighet samt om inkomstskatteprocenten för samfund och samfällda förmåner. På grund av de föreslagna ändringarna av utdelningen föreslås att de inkomstskatteprocenter som anges i momentet i motsvarande grad ska ändras temporärt så att inkomstskatteprocenten för samfund som ska betala skatt till kommuner och församlingar höjs från 6,1828 procent till 8,9908 procent och inkomstskatteprocenten för samfund som ska betala skatt endast till kommuner höjs från 5,7278 procent till 8,3278 procent.

Om de temporära ändringar som gäller utdelningen bestäms i 12 a § som fogas till lagen om skatteredovisning och om de ändrade inkomstskatteprocenterna i 124 a § som fogas till inkomstskattelagen.

2 Propositionens konsekvenser

Höjningen av kommunernas utdelning av samfundsskatten med 10 procentenheter ökar kommunernas samfundsskatteintäkter med ca 380 miljoner euro per år skatteåren 2009 och 2010 och med ca 420 miljoner euro skatteåret 2011. Höjningen av församlingarnas utdelning av samfundsskatten ökar församlingarnas samfundsskatteintäkter med ca 30 miljoner euro per år skatteåren 2009 och 2010 och ca 34 miljoner euro skatteåret 2011. Statens skatteintäkter minskar i motsvarande grad. Kalkylen har beräknats enligt debiteringskalkylen för samfundsskatten vid tidpunkten för överlämnandet av regeringens proposition. De realiserade verkningarna framgår av debiteringen av den slutliga samfundsskatten efter att beskattningen för skatteåret färdigställts vid utgången av oktober följande år.

Verkningarna av den föreslagna ändringen på inkomsterna för enskilda kommuner och församlingar varierar beroende på hur stor del av kommunens skatteinkomster som ut-

görs av samfundsskatten. De kommuner och församlingar där betydelsen av samfundsskatten är stor drar störst nytta av höjningen av utdelningen. Emellertid är de förlorade skatteintäkterna de största i dessa kommuner och församlingar när intäkterna av samfundsskatten sjunker. Beräknat enligt de enskilda kommunernas utdelning år 2009 och en intäktskalkyl på 3 800 miljoner euro för samfundsskatten om kommunernas andel är 22,03 procent, uppgår kommunernas genomsnittliga intäkter av samfundsskatten till 159 euro per invånare. Höjningen av andelen med 10 procentenheter ökar skatteintäkterna med i genomsnitt 72 euro per invånare. Församlingarnas genomsnittliga intäkter av samfundsskatten uppgår till 13 euro per invånare. Höjningen av andelen med 0,8 procentenhet ökar skatteintäkterna med i genomsnitt 6 euro/invånare.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet. Ärendet har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

4 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt och gälla till och med den 31 december 2011. Lagändringarna tillämpas på redovisningen av samfundsskatt för skatteåren 2009—2011 och på rättelser av redovisningen för dessa år. I samband med den första redovisningen efter att lagen trätt i kraft rättas sådana skillnader i redovisningen som beror på tillämpningen av den utdelning som gällde innan lagen trädde ikraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om temporär ändring av lagen om skatteredovisning**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas temporärt till lagen av den 10 juli 1998 om skatteredovisning (532/1998) en ny 12 a §
som följer:

12 a §

*Skattetagargruppernas utdelning skatteåren
2009—2011*

Med avvikelse från 12 § i lagen om skatteredovisning fördelas samfundsskatten så att statens utdelning är 65,42 procent, kommunernas utdelning 32,03 procent och församlingarnas utdelning 2,55 procent. De evangelisk-lutherska församlingarnas samfundsskatt är 99,92 procent och de ortodoxa församlingarnas samfundsskatt 0,08 procent av församlingarnas samfundsskatt.

Till de samfundsskatter som tillfaller kommunerna och församlingarna läggs skatterna

från de samfund som avses i 21 och 22 § i inkomstskattelagen så att kommunernas andel är 92,6258 procent och församlingarnas andel 7,3742 procent.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 december 2011.

Lagen tillämpas på redovisningen av samfundsskatten för skatteåren 2009—2011 och på rättelser av redovisningar för nämnda år. I samband med den första redovisningen efter att lagen trätt i kraft rättas de redovisningar som gäller skatteåret 2009 så att de motsvarar den utdelning som föreskrivs i denna lag.

2.

Lag**om temporär ändring av inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas temporärt till inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) en ny 124 a §
som följer:

124 a §

*Fastställande av skatten skatteåren 2009—
2011*

Med avvikelse från 124 § 3 mom. i in-
komstskattelagen är inkomstskatteprocenten
för den inkomst som delvis skattefria sam-
fund vilka avses i 21 § 1 mom. och väglag
samt allmännyttiga samfund har erhållit från
en fastighet 8,9908. Angående fördelningen

av skatten från dessa samfund mellan kom-
munen och församlingen bestäms i lagen om
skatteredovisning. Inkomstskatteprocenten
för samfund som avses i 21 § 2 mom. är
8,3278.

Denna lag träder i kraft den 20 gäller
till och med 31 december 2011.

Lagen tillämpas på beskattningen för skat-
teåren 2009—2011.

Helsingfors den 17 april 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Jyrki Katainen*